

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní žalobce: **V. T. N.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, se sídlem Masarykova 27, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 8. 2018, č. j. KRPU-167849-25/ČJ-2018-040022-SV-RBK, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 10. 2018, č. j. 78 A 21/2018 - 37,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichovi Lechovskému, advokátovi, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 4.114 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím zajistila žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, za účelem správního vyhoštění, přičemž podle § 124 odst. 3 téhož zákona byla doba trvání zajištění stanovena na 90 dnů od okamžiku omezení jeho osobní svobody, k čemuž došlo dne 23. 8. 2018 v 08:40 hodin.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem. V žalobě namítal, že žalovaná nesprávně posoudila využitelnost zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců.

[3] Krajský soud žalobu zamítl shora označeným rozsudkem. Shrnul, že žalobce vědomě nelegálně vstoupil a pobýval na území České republiky a členských států Evropské unie, přičemž jeho cílem bylo pobývat a nelegálně pracovat v Německu. Žalovaná v napadeném rozhodnutí legitimně dovodila, že v případě žalobce není možná aplikace zvláštních opatření, jelikož při vycestování z Ruska nedisponoval žádným cestovním dokladem, cestoval s úmyslem neoprávněně vstoupit na území členských států Evropské unie, nelegálně pracovat v Německu a hodlal se před státními orgány na území států Evropské unie skrývat. Žalovaná dále přihlédla k tomu, že žalobce nemá na území České republiky žádné známé, kteří by mu mohli do jeho vycestování zajistit ubytování, nedisponuje finančními prostředky k zajištění ubytování či k zaplacení finanční záruky. V případě žalobce tak podle žalované existoval reálný předpoklad, že by mohl ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

[4] Krajský soud se ztotožnil se závěry žalované a doplnil, že žalobce nejenže vědomě nelegálně cestoval přes území České republiky, ale chtěl nelegálně pracovat v Německu. Za této situace zde byla důvodná obava, že by se správními orgány nespolupracoval a případnému správnímu vyhoštění se vyhýbal. Navíc nic nenasvědčuje tomu, že by si žalobce mohl jakkoliv adekvátní finanční prostředky na území České republiky pro poskytnutí finanční záruky opatřit. Tvrzení žalobce, že by si mohl opatřit prostředky pro adekvátní samostatný pobyt na území České republiky, jsou pouze teoretické, ničím nepodložené úvahy, přičemž i právní zástupce byl v předmětném řízení žalobci ustanoven pro nedostatek prostředků. Naopak se lze důvodně domnívat, že by žalobce po propuštění ze zajištění opět směřoval na území Německa. Podmínky pro uložení zvláštního opatření tak nebyly v případě žalobce dány a žalovaná postupovala ve věci zcela správně.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[5] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností.

[6] Stěžovatel namítá, že krajský soud, stejně jako žalovaná, nesprávně posoudil možnost uložení zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Žalovaná i soud vycházely ze skutečnosti, že stěžovatel použil území České republiky pro nelegální vstup na území Německa, což zcela nadřadily té skutečnosti, že se jedná o osobu, která se zjevně nedopustila jiného protiprávního jednání než nelegálního pobytu na území České republiky v řádu hodin a nikdy v minulosti se neprotivila jakémukoliv správnímu rozhodnutí.

[7] Pouze ze skutečnosti, že stěžovatel se snažil ilegálním způsobem vycestovat ze své vlasti do Německa, nelze vyvozovat, že v jeho případě je zcela nezbytné přistupovat k nejintenzivnějšímu možnému zásahu do jeho práv a omezovat ho na osobní svobodě. V této souvislosti stěžovatel odkazuje na rozsudek NSS ze dne 9. 2. 2017, č. j. 5 Azs 294/2016 - 18, podle kterého prostý nelegální pobyt na území České republiky nepovažuje

za natolik závažnou okolnost, aby nebylo možné využít zvláštní opatření podle ustanovení § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců.

[8] Stěžovatel jakožto dosud bezúhonná osoba nenacházející se ani v databázi nežádoucích osob byl již samotným zahájením správního řízení dostatečně poučen o svých právech a povinnostech, přičemž byl nepochybně informován o tom, že jakýkoliv nelegální pobyt na území České republiky i schengenského prostoru v jeho případě je zcela iluzorní a neperspektivní. Tuto skutečnost stěžovatel ostatně potvrdil i tím, že žalované zcela otevřeně uvedl všechny potřebné údaje ke své identifikaci, čímž vyloučil jakékoliv pochybnosti o své snaze o poskytnutí dostatečné spolupráce všem příslušným správním orgán a (aniž by tímto argumentem zakládajícím se na pozdějších událostech hodlal zpochybňovat správnost rozhodnutí o zajištění) potvrdil to, že již hodlá postupovat v souladu se legálními instituty umožňujícími stěžovateli pobyt na území České republiky i tím, že následně podal v České republice žádost o mezinárodní ochranu, aby svůj pobyt v České republice založil alespoň na tomto základě.

[9] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že nepřistoupila k uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců zejména na základě § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců, neboť z dosavadního jednání a chování stěžovatele, z jeho vynaloženého úsilí a finančních prostředků je zcela zřejmé, že cílem jeho cesty je Německo, kde chtěl nelegálně nejen pobývat, ale taktéž pracovat bez patřičných povolení.

[10] Uložení zvláštních opatření za účelem vycestování v souladu s ustanovením § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců dále nebylo na místě, neboť by byla zjevně neúčelná a rozhodně by měla negativní dopad na soukromý život stěžovatele, neboť by v daném případě byl ponechán zcela bez prostředků v ČR (ubytování, strava, finance), což je nepřípustné.

[11] Co se týče odkazu na rozsudek č. j. 5 Azs 294/2016 - 18, žalovaná na rozdíl od případu posuzovaného v tomto rozsudku přezkoumatelně zhodnotila nemožnost využití zvláštních opatření za účelem vycestování, kterou opírá nejen o nelegální pobyt stěžovatele, ale právě i o další přitěžující okolnosti [stěžovatel nikdy legálně nepobýval v žádné zemi EU, vědomě a zcela účelově zvolil nelegální cestu do EU s cílem i nadále nelegálně na území EU (SRN) pobývat a nelegálně pracovat, za úplatu využil organizovanou skupinu převaděčů, tuto cestu zvolil pouze pro svůj ekonomický prospěch nikoli z jakýchkoli obav, neoprávněně vstoupil a pobýval na území několika států EU, stěžovatel se nejen vyhnul hraniční kontrole na vnější schengenské hranici, ale navíc překročil hranice schengenského prostoru i hranice jednotlivých států EU v úkrytu].

III. Posouzení kasační stížnosti

[12] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal

důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Stěžovatel byl zajištěn z důvodu podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, podle kterého je policie oprávněna zajistit cizince, pokud *je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání*.

[15] Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatel naplnění tohoto důvodu zajištění zpochybňuje, jelikož namítá, že pobýval na území České republiky neoprávněně pouze v délce několika hodin, spolupracoval s policií, které sdělil všechny údaje o své totožnosti, byl informován o neperspektivnosti svého nelegálního pobytu v České republice i v schengenském prostoru a chtěl legalizovat svůj pobyt prostřednictvím žádosti o mezinárodní ochranu.

[16] Jednání stěžovatele předně není na místě bagatelizovat jako pouhý nelegální pobyt v České republice v délce několika hodin, ale je třeba jej posoudit v celkovém kontextu, ve kterém k němu došlo. Stěžovatel bez cestovního dokladu a pobytového oprávnění překročil hranice Evropské unie a následně i České republiky za pomoci organizované skupiny převaděčů s cílem nelegální práce v Německu. Z protokolu o výslechu stěžovatele vyplývá, že si byl nelegálnosti svého jednání od počátku vědom a jednal tak z vlastní vůle a dobrovolně. Za cestu předem zaplatil převaděčům částku 2.000 Euro a před jejím vykonáním strávil dle vlastní výpovědi asi 21 dní čekáním v obtížných podmínkách v Rusku, kde bylo výchozí stanoviště převaděčů. Stěžovatel také neměl na území České republiky žádné vazby a před zahájením správního řízení o její existenci vůbec nevěděl.

[17] S ohledem na tyto skutečnosti se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s žalovanou, že v případě stěžovatele byl dál důvod pro zajištění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, tj. bylo zde nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, a to především pokračováním v cestě do Německa. Okolnosti jednání stěžovatele nelze ignorovat pouze s odkazem na spolupráci s policií, jejíž odepření představuje demonstrativní důvod pro zajištění cizince podle § 124 odst. 1 písm. b), ale nijak nevylučuje zajištění s ohledem na jiné nebezpečí maření nebo ztěžování výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění. Význam informování stěžovatele o neperspektivnosti jeho pobytu na území Evropské unie je ve vztahu k jeho jednání pouze spekulativní a jeho žádost o mezinárodní ochranu byla podána až následně, a není proto relevantní pro přezkum rozhodnutí o zajištění.

[18] Stěžovatel dále namítá, že žalovaná nesprávně posoudila možnost nahrazení zajištění zvláštními opatřeními podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

[19] Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců je zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území: *a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení*

peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené.

[20] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem žalované, že s ohledem na situaci stěžovatele nebylo využití zvláštních opatření na místě. Stěžovatel nemohl nahlásit žádnou adresu, na které by se zdržoval. Neměl rovněž žádné peníze, které by mohl složit jako finanční záruku, ani neuvedl žádný konkrétní způsob, jak by si peníze mohl opatřit. S ohledem na to by nepřicházelo v úvahu ani uložit cizinci povinnost hlásit se policii ve stanovenou dobu, jelikož takové opatření nutně vyžaduje existenci alespoň potenciálního zázemí, které by cizinec mohl při pobytu na území České republiky využít.

[21] Racionální je v tomto směru i úvaha žalované, že využití zvláštních opatření by nebylo ani v zájmu stěžovatele, jelikož by se zcela bez prostředků ocitl na území pro něj neznámého státu, na které nemá žádné osobní ani rodinné vazby. Obdobné okolnosti jako důvod znemožňující uložení zvláštních opatření Nejvyšší správní soud již v minulosti akceptoval např. v rozsudku ze dne 8. 4. 2016, č. j. 8 Azs 171/2015 - 52.

[22] Pokud stěžovatel odkazuje na rozsudek NSS ze dne 9. 2. 2017, č. j. 5 Azs 294/2016 - 18, podle kterého se prostý nelegální pobyt na území České republiky nepovažuje za natolik závažnou okolnost, aby nebylo možné využít zvláštní opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců, je třeba připomenout, že důvodem pro zrušení rozhodnutí žalované v tomto případě bylo nedostatečné odůvodnění rozhodnutí žalované. Oproti tomu v posuzovaném případě se žalovaná důvody svědčícími pro zajištění stěžovatele a nemožnosti využití zvláštních opatření zabývala dostatečným způsobem. Jak také vyplývá z výše uvedeného, důvodem vyloučení aplikace zvláštních opatření nebyl „prostý nelegální pobyt“ stěžovatele na území České republiky, ale další okolnosti případu.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[23] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[24] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšné žalované pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů její běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení se jí proto nepřiznává.

[25] Zástupci stěžovatele, který mu byl ustanoven usnesením krajského soudu ze dne 6. 9. 2018, č. j. 78 A 21/2018 - 19, se podle § 35 odst. 9 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s odst. 3 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přiznává odměna za zastupování ve výši 3.100 Kč za jeden úkon právní služby, a to sepsání kasační stížnosti. Zástupci se dále přiznává paušální náhrada

hotových výdajů ve výši 300 Kč. Celkem tady náleží zástupci stěžovatel odměna 3.400 Kč. Jelikož ustanovený zástupce je plátcem DPH, jeho odměna se zvyšuje o tuto daň na částku 4.114 Kč, která mu bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. února 2019

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu